

Rinze Ijbema - Psalm 104.

[1] Vanmiddag wil ik graag een geestverruimende preek houden. Geestverruimend, omdat ik in jouw geest, in jouw leven, graag meer ruimte wil maken voor de Geest van God. En dat wil ik doen door te laten zien hoe ruim het werk van de Geest is, altijd geweest is, altijd zal blijven. Vanmorgen ging het over de uitstorting van de Geest van God, Pinksterfeest. Vanmiddag wil ik laten zien dat dat hoogtepunt werkelijk een hoogtepunt is geweest, maar wel van een beweging die er de hele tijd al is. Vanaf het begin van de wereld is Hij erbij, de Geest van God. Aan het eind zul je Hem zien. En tussendoor is Hij nooit weggeweest. Dus: zet je geest ruim open voor de Geest.

[2] Voor de preek vanmiddag hebben we Psalm 104 gelezen. Wat die Psalm over de Geest zegt, wil ik je vanmiddag graag meegeven. Ik vat het samen in een regel, die ik zo vaak ga herhalen, dat je er aan het eind van de preek helemaal genoeg van hebt. Maar ja, je gaat hem wel onthouden. Het is deze samenvatting: waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed. **[3]** Nog een keer: waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed. En dat begon al bij de schepping.

1.a. De schepping. **[4]** Heb je wel eens een vuurtje gestookt? Niks leuker dan dat. Om een goed vuurtje te bouwen, daar zijn verschillende trucs voor. Wat goed werkt is dat je een pyramide bouwt van blokken en takken, met in het midden het droge, brandbare spul: tondel heet dat. Daar houd je een lucifer bij, of je slaat er een vonk in, en dan dit: blazen. Zo krijg je dat vuurtje aan de praat. Blazen. En dat is, zegt de Bijbel, precies wat God bij **[5]** de schepping gedaan heeft. Het materiaal had God al bijeen gebracht, maar het was nog niet wat God wilde. Toen was het eerste wat Hij deed, dat Hij zijn Geest erin blies. Zegt de Bijbel zelf: 'In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en dood, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water.'

Wat doet die Geest daar? Je mag drie keer raden. Het antwoord is: waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed. Of in dit geval: waar de Geest komt, daar komt leven, daar komt goed leven. In die oersoep die God had geformeerd, gaat de Geest aan het werk. En Hij doet vanaf het begin wat Hij voor altijd zal blijven doen: Hij geeft leven. Weet je, ik ken de discussies over schepping en evolutie, over God die sprak en de oerknal enzo. Ik denk dat je in dat soort discussies vaak te maken hebt met ongelijkvloerse kruisingen. Het is lastig om wat je uit de Bijbel haalt te vertalen in

natuurkundige begrippen. Maar als je er vanuit de Bijbel over spreekt, moet je in elk geval niet zwijgen van de Geest. Want waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed.

1.b. Het is natuurlijk een kleine stap van de schepping van de wereld naar de onderhouding van de wereld. En Psalm 104 [6] zet die stap met plezier. 'Zend uw adem en alles wordt geschapen, zo geeft u de aarde een nieuw gelaat.' O, tussen haakjes: 'adem' en 'Geest' zijn één en hetzelfde woord in het oude testament, dus het betekent ook: 'Zend uw Geest en alles wordt geschapen.' En zo geeft God de wereld elke lente een nieuw gezicht, zo laat Hij alle bloemen elke morgen opengaan, zo maakt Hij alle dieren en mensen wakker en ze rekken zich uit en ze gapen en beginnen weer te leven. Want: waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed.

Even voor de helderheid: Psalm 104 is een van de Psalmen, die hele stukken heeft gekopieerd van teksten uit andere culturen. Het betere knip- en plakwerk, ook toen al. Maar even doordenken: wat doe je dan, als je de teksten van je burens overneemt? Twee dingen: in andere culturen was de natuur zelf vaak god. De bliksem, de donder, dieren, bergen, bomen. Maar dat geloof werd niet zomaar gekopieerd. Niet de natuur is god, maar God is god. Niet de natuur heeft krachten, maar God geeft krachten. Geeft leven. En ook, als andere culturen ook al doorhadden dat je moest zoeken naar de kracht achter de natuur, dan zei Israël: 'En deze kracht is onze God.' Hij heeft een naam. Jahwe. En waar zijn Geest is, daar is leven, daar is het leven goed. En ik denk dat deze Psalm je hiermee een voorzet geeft. Dat je vandaag ook niet bang bent om wat je in de natuur ontdekt toe te schrijven aan God. Wetenschap wordt zoveel leuker als je iemand kunt danken voor hoe mooi het is. De Geest kunt danken voor hoe mooi het is.

1.c. Er zit nog een laag in deze Psalm. Volgens mij komt deze Psalm uit de tijd van koning Salomo. Nou hoeft jou dat niet zoveel te zeggen, maar als je dan weet dat de vader van Salomo, koning David, een oorlogskoning was, en als je dan weet dat koning Salomo een vredeskoning was, en als je dan ook nog weet dat Salomo de rijkste koning ooit is geweest... Het gave is dan, dat ze dat niet vanzelfsprekend zijn gaan vinden (hoewel Salomo dat wel een beetje deed, toen hij ouder werd), maar dat ze elkaar aankeken en zeiden: alles waarvan wij mogen genieten is een cadeau van God. Als ons leven zo gezegend is en zo mooi, [7] als elke dag ons opnieuw toelicht, dan zien wij daarin God aan het werk en de Geest van God. Want waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed.

Ik geef daar nog even een Bijbelse associatie bij. Koning Salomo was ook de koning die de tempel voor God bouwde. Voor de tempel hadden ze een ander heiligdom gehad, de tabernakel. Die tabernakel was een tent geweest, mobiel en tijdelijk. Maar het was wel iets bijzonders geweest, het mooiste hardhout, edelmetalen en edelstenen, pure kunst en werk van kunstenaars. Van twee van die kunstenaars weten we de naam nog, Besaleël en Oholiab. God zegt dat Hij hen zelf 'een geest van wijsheid' heeft gegeven. Natuurlijk gaat het dan gewoon om vakmanschap, maar gun het jezelf om wat ruimdenkender te zijn. In elk vakmanschap van vroeger en vandaag, van anderen en van jezelf, mag je de Geest van God herkennen, want waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed.

2.a. Nu heb ik je vanuit de Bijbel een aantal voorzetten gegeven om de Geest van God veel en vaak te zien in de wereld om je heen. Ik wil dat nu nog verder naar ons toehalen, dat waar de Geest is dat daar leven is en dat daar het leven goed is. Ik wil dat in je eigen leven aanwijzen, in je geloof, in de kerk en in je wereld. **[8]** Eerst geloof: waar de Geest is, daar is geloof, daar is je geloof goed... Oké, maar wat dan als jouw (of mijn) geloof een smeulend vuurtje is en wel wat zuurstof kan gebruiken? Goed. Ik geloof en ik belijd, dat is: ik blijf het hardop zeggen, dat de Geest van God ons geloof geeft en dat Hij ons goed geloof geeft. Vervolgens is de verleiding groot, dat ik je een soort driestappenplan geef, waardoor je geloof gaat groeien. Het punt is dat ik dan het paard achter de wagen span. Ik geloof namelijk niet dat er trucs zijn, waardoor het met je geloof gegarandeerd goed komt. Ik geloof dat de Geest je geloof moet geven en laten groeien.

Wat dan? Ik stel voor dat we ophouden achteraan te beginnen. Achteraan: dat wij vaststellen wanneer ons geloof of iemands geloof goed genoeg is. Als geloof werkelijk een cadeau van de Geest is, dan moet je daar beginnen. Dat kan bij voorbeeld betekenen, dat je in je omgaan met God, veel vaker stil bent. Dat je als je bidt, wanneer je alles wat je op je hart hebt bij God hebt neergelegd, hardop tegen God zegt, dat je het echt aan Hem overlaat. Of ook, als dat je helpt, dat je aan het eind van de dag een kwartiertje gaat zitten om op te schrijven wat God die dag voor jou heeft gedaan. Waar de Geest in jou aan het werk is geweest. Natuurlijk niet om daar een wedstrijdje van te maken, maar omdat je het vertrouwen mag hebben dat de Geest van God in jou aan je geloof werkt. Waar de Geest is, is geloof, is het geloof goed. Wees daar gewoon open voor.

2.b. **[9]** Waar de Geest is, is de kerk, en is de kerk ook goed. Pinksteren is natuurlijk ook het geboortefeestje van de kerk. Nu kun je, net als bij je geloof, je bij de kerk ook afvragen of het nu allemaal zo vol is van de Geest. Of je kunt je afvragen: waar zie je dat dan aan? En ik vind dat prima

vragen, maar de boodschap van vanmiddag is wel dat je er goed aan doet om je ogen goed open te houden. De Geest van God is er al en Hij is aan het werk. Hij vormt een kerk, niet alleen hier, maar overal, en geeft jou daar een plaats in, net als die mensen om je heen. Het kan dus zijn dat Geest degene die naast je zit expres naast je zet, of omgekeerd: dat Hij jou expres met iemand in contact brengt, omdat dat goed is voor jullie beiden. Net als met je geloof: je moet eens niet achteraan beginnen, bij: wanneer is een kerk goed genoeg om een echte kerk van de Geest te zijn. Je mag bij het begin beginnen. God geeft mij hier een plek. Wat bedoelt Hij daarmee?

2.c. Waar de Geest is, daar is leven, daar is het leven goed. Waar de Geest is, daar is geloof, daar is het geloof goed. Waar de Geest is, daar is de kerk, daar is de kerk goed. Wat ik hier over geloof en kerk heb gezegd, sluit aan bij wat ik uit Psalm 104 heb gehaald. Dat je er goed aan doet, om je ogen open te doen. **[10]** Hier in onze wereld duikt de Geest van God overal op. In storm en vuur, wanneer dat zo uitkomt. Maar ook steeds en overal en onverwacht, tussen de regels door. Wees open voor de Geest.

3.a. Tot slot twee vragen. Één: als het zo is, dat waar de Geest is, dat daar het leven is en dat het leven daar goed is, is het omgekeerde dan ook waar, dat waar het leven goed is, waar het leven is, dat daar de Geest is? Antwoord: nee. **[11]** Niet alles wat goed *lijkt*, is goed. Het echte goede leven is natuurlijk een gave van de Geest. Maar de duivel is in staat tot verdraaid goede kopieën. De duivel is in staat aan te sluiten bij jouw ideeën van een goed leven, terwijl hij je ondertussen oogkleppen voordoet voor het echte goede leven met God. Het échte leven, het echte goede leven, dat kan niet zonder de Geest van God. Het verschil is heel gemakkelijk te ontdekken. De dingen waar je blij mee bent, kun je God daar voor danken? Eerlijk danken, rekening houdend met wat Hij in de bijbel vertelt over wat goed is en wat niet? Zo ja, dan is het echt goed. Zo nee, dan zit je fout. Dan geniet je van de verkeerde dingen, niet van het echte leven, het goede leven in Gods ogen.

3.b. Vraag twee: als het zo is dat waar de Geest is, dat daar het leven is en dat daar het leven goed is, is de Geest er dan niet, als het leven niet goed is? Ben je in de steek gelaten door God en zijn Geest als het niet goed met je gaat? Verbergt God zijn gezicht dan voor je? Dat zegt Psalm 104: 29: "Verberg uw gelaat en zij bezwijken van angst, ontnem hun de adem/de Geest en het is met hen gedaan." Hoe zit dat dan? Antwoord: **[12]** nee, Gods Geest is niet weg als het je niet goed gaat. Alleen: pijn en ellende en verdriet zijn niet zijn element. Het leven, de vreugde, daar wil Hij je hebben. Begrijp je dat?

Hij is er dus wel als het niet goed gaat. Maar inderdaad, juist dan werkt Hij achter de schermen. Je ziet het niet, je ziet Hem niet, maar Hij werkt wel. Hij werkt aan leven, aan goed leven. En als Hij het je niet nu kan bezorgen, dan neemt Hij een eeuwigheid de tijd om dat goed te maken. Want: waar de Geest is, daar is leven, en daar is het leven goed. En als het niet goed is, dan komt het goed. "Zend uw adem/uw Geest en zij worden geschapen, zo geeft u de aarde een nieuw gelaat." – ja, of ook een nieuwe kern, of ook tot in de allerkleinste elementen, als het moet.

Waar de Geest is, daar is het leven, daar is het leven goed. Luister naar wat Jezus zelf over zijn Geest gezegd heeft: "Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! "Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft," zo zegt de Schrift. Hiermee doelde hij op de Geest die zij die in hem geloofden zouden ontvangen." Geef Hem de ruimte.

Amen.